

THE ORTHODOX CHURCH IN AMERICA
THE ROMANIAN ORTHODOX EPISCOPATE OF AMERICA

The Most Reverend Dr. NATHANIEL Popp, Archbishop
The Right Reverend IRINEU Duvlea, Auxiliary Bishop

10 mai 2009

Sf. Ap. Simon Zilotul, Cuv. Isichie

Cucernici Părinți Constantin TÂRZIU, Iulian NISTEA, Dan SĂVAN
Stimați consilieri, și membri ai asociațiilor AEOR și APCOR
Enoriași, credincioși și binefăcători ai Sfintei Biserici Ortodoxe Române
Sfinții Arhangheli Mihail, Gavriil și Rafail
9 bis, rue Jean de Beauvais
75005 Paris

Cucernici părinți,
Onorați consilieri și membri ai asociațiilor APCOR și AEOR,
lubiți enoriași, credincioși, și binefăcători,

Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!

În aceste luminate zile ale Sfintei Învieri a Domnului, Dumnezeuului, și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, vă trimitem din nou, cu toată dragostea noastră părintească, ale noastre binecuvântări!

Prin această scrisoare, repetăm că am dat binecuvântarea și dezlegarea noastră, transmise și anterior, pentru convocarea Adunărilor Generale Extraordinare ale asociațiilor APCOR și AEOR, conform statutelor, pe datele de **3/10 mai 2009**, pentru care am însărcinat și numit din nou pe **P. C. Părinte Protopop Cătălin MITESCU** în calitate de **reprezentant personal al nostru cu putere deplină** să prezideze ambele adunări, să sfătuiască, în locul și în numele nostru, zisele adunări, precum și să ia orice măsură necesară în legătură cu buna desfășurare a acestor adunări și cu bunul mers al asociațiilor dumneavoastră.

De la Vatra Românească, din Grass Lake MI, (SUA), vă adresăm aceste câteva rânduri, mulțumind lui Dumnezeu pentru harul și binecuvântările revărsate de mulți, mulți ani, asupra Episcopiei Ortodoxe Române din America, precum și asupra Episcopiei Ortodoxe Române din Europa occidentală, și parohiile care au făcut parte din ea, mai ales bine cunoscuta parohie a Sf. Arhangheli Mihail, Gavriil și Rafail, din orașul Paris. Ne gândim că ar fi de folos să rezumăm anumite realități istorice, pe care unii, dar poate nu toți, dintre dumneavoastră le cunoașteți, dar care ar fi bine să fie reamintite acum când vă pregătiți să discutați viitorul asociațiilor AEOR și APCOR.

Pe măsură ce numărul românilor ortodocși în Franța s'a mărit în cursul secolului al XIX-lea, a venit un moment când Maestatea Sa Carol I, regele României, a decis să

Mailing: PO BOX 309, Grass Lake, Michigan 49240-0309

Shipping: 2535 Grey Tower Road, Jackson, Michigan 49201-9120

Chancery Office: 517.522.4800

Department of Finance: 517.522.3598

Department of Publications: 517.522.3656

Facsimile: 517.522.5907

Email: chancery@roea.org

Website: <http://www.roea.org>

cumpere clădirea istorică, biserică medievală din secolul al XV-lea, ca lăcaș de rugăciune pentru ei – cea care a devenit Biserica Sf. Arhangheli. Acești români, unii intelectuali și alții oameni mai simpli, veniți pentru studii sau pentru alte motive, au căutat în Franța o legătură unică cu rădăcinile lor latine comune, încercând totuși să-și trăiască viața de creștini ortodocși. Cu timpul, parohia Sf. Arhangheli le-a devenit centrul activităților lor religioase, culturale, politice și intelectuale.

Deși imigrația românilor, spre America de Nord și spre Canada, a început cu aproape o jumătate de secol mai târziu, a întrecut destul de repede în numărul enoriașilor și a lăcașurilor de cult pe cel al concetățenilor lor din Franța. Desigur unii și alții recunosteau existența celorlalți, dar distanța creată de oceanul atlantic, condițiile politice, și mulțumirea de sine a unora și a altora, au împiedicat orice fel de relații strânse între aceste comunități. Cele două războaie mondiale, și eventual implantarea comunismului ateu în Europa, și mai ales în ținuturile care făcuseră parte din „România Mare” au dus la izolarea și eventuala rupere a relațiilor dintre fiecare din aceste două comunități bisericești cu Biserica Română.

În Europa de vest, parohiile s’au asociat în eparhia Europei occidentale, condusă de IPS Mitropolitul VISARION (Puiu). În America de Nord, primul episcop a fost P.S. POLICARP (Morușca), sfințit pentru continentul american în 1935. Acesta însă, prins în România în 1939 de izbucnirea celui de al doilea război mondial, nu a mai putut să se reîntoarcă în eparhia sa, și chiar după sfârșitul războiului a fost deținut într’un soi de domiciliu forțat. Așa deci, Episcopia Ortodoxă Română din America, s’a găsit lipsită de ierarhul ei legitim, pe când Europa occidentală a fost binecuvântată de prezența Mitropolitului VISARION.

Mitropolitul VISARION a încercat să intre în legătură mai strânsă, și chiar să revendice o formă de autoritate asupra bisericii române în America de Nord. Această încercare s’a adeverit nepractică și, din partea bisericii în America, chiar neacceptabilă, atât din cauza respectivelor ei statute, cât și datorit diferențelor politice din cele două țărmuri al Atlanticului.

În “Buletinul Eparhiei Românilor din Străinătate,” Paris, (Anul 3, #8, 1951, 59 pagini) Metropolitul VISARION notează: *“Amintim în treacăt, că la ședința din 12 decembrie 1950, s’a examinat și s’a luat atitudine față de frământările bisericești din America de Nord și Canada iscate în legătură cu hirotonisirea întru Arhiereu a P.S. ANDREI Moldovanu, de către Sfântul Sinod dela București.”* *“In concluzie, noi rămânem mai departe pe poziția de a socoti pe P.S. POLICARP Morușca, titular al Episcopiei Ortodoxe Române din America de Nord și Canada!”* Se vede bine deci că comunitatea din Franța era foarte la curent cu problemele care decurgeau de la absența forțată a P.S. POLICARP.

Comunitățile europene și cele din Franța au luptat cu îndârjire contra atacurilor guvernului comunist, și au fost nevoite să se separe de Biserica Română; de asemenea, în America de Nord, comunitatea românească, precum și păstorul ei, P.S.

VALERIAN D. Trifa, au luptat în contra unor atacuri asemănătoare din partea guvernului comunist, și a fost și ea nevoită să se separe de Biserica Română.

În 19 iunie, 1958, comunitățile românești din Europa occidentală, care se separaseră de Biserica Română au fost primite sub oblăduirea canonică a Sfântului Sinod a Bisericii Ruse din afară de Hotare (ROCOR). În general, deși ROCOR nu întreținea relații cu celelalte Biserici Ortodoxe, ea a primit sub autoritatea ei comunitățile de alte origini care nu puteau, sau nu doreau, să rămână afiliate cu „Bisericile Mame” care se găseau în spatele „Cortinei de Fier”, și care erau silite să trăiască sub regimurile comuniste, fără Dumnezeu, care ajunseseră la putere.

În Canada, parohia românească “Buna Vestire”, păstorită de Pr. Dr. Petre Popescu, fiind și ea primită sub oblăduirea ROCOR, a tinut relații strânse cu activitățile comunităților europene și mai ales cu cea din Paris. Mai apoi, Pr. Petre Popescu va deveni vicarul și secretarul general al eparhiei întemeiate de Mitropolitul VISARION Puiu și a parohiei Sf. Arhangheli, slujindu-și și parohia proprie, dar sacrificându-și și timpul și sănătatea pentru cei de la Paris.

În America de Nord, Episcopia Ortodoxă Română, având și ea nevoie de oblăduire canonică, s’a alipit de Mitropolia Rusă din America de Nord, menținându-și limba, tradițiile și statutul unic; P.S. VALERIAN a devenit membru activ în Sf. Sinod al Mitropoliei, care ea însăși se separase, în 1918, de Biserica Rusă.

Eventual, în 1970, această Mitropolie, înrădăcinată în Alaska din 1793, a fost considerată de către Biserica Rusă, Biserica ei Mamă, ca destul de dezvoltată ca să fie recunoscută de ea drept „autocefală”. Mai târziu, în același an, Congresul Episcopiei Ortodoxe Române din America, a cerut să fie primită ca o episcopie cu un statut de autonomie în cadrul acestei noi „Orthodox Church in America”. În așa fel comunitățile, rusești, românești, carpato-ruse, albaneze și bulgare au înjghebat noua biserică autocefală „Orthodox Church in America”, fiecare având unul, sau mai mulți, ierarhi membri în Sfântul ei Sinod.

Decenia anilor 1970 a văzut un schimb de mai multe scrisori prietenoase între IPS Sa Arhiepiscopul VALERIAN și P.C. Pr. Vasile Boldeanu, superior al bisericii Sf. Arhangheli. Arhiepiscopul VALERIAN a înțeles bine că, deși comunitățile din Europa occidentală și cea din America de Nord, aveau în comun aceiași limbă, credință și rădăcină culturală, erau și un număr de interese divergente care indicau că ar fi fost imposibil să se unească într’o singură structură bisericească, în genul unei mitropolii unice pentru America de Nord și Europa occidentală. Fiecare comunitate s’a dezvoltat așa cum a lăsat-o Domnul, dar și conform precum își vedea viitorul în lume.

Într’o scrisoare adresată Arhimandritului Andrei Scrima, cu data de 30 octombrie 1972, IPS VALERIAN scria: *“Alții se gândesc la un ‘Sinod Românesc’ compus din Episcopia din America și parohiile din Europa unificate sub noul Episcop ce se va alege...dar nu știu*

cum să-i pot ajuta, mai ales ca biserica dela Paris timp de 20 de ani a avut o atitudine de totală independență față de Episcopia de aici.”

Cu ocazia adunării generale „All American Council of the Orthodox Church in America” care a avut loc în 1977, la Montreal, IPS Sa Arhiepiscopul VALERIAN, precum și delegații Episcopiei, preoți și mireni, au fost invitați de Pr. Petre Popescu să viziteze parohia „Buna Vestire” și să participe la o vecernie. A fost probabil prima dată când aceste comunități au avut un contact unde au fost de față reprezentanți al ambelor comunități.

Câțiva ani mai târziu, P. C. Pr. Vasile Boldeanu a propus, într’o scrisoare din 30 decembrie 1983, adresată IPS Sale Arhiepiscopului VALERIAN, o altă soluție pentru comunitățile din Europa occidentală, *“Vă cerem să introduceți Episcopia Ortodoxă Română din Europa, în mod provizoriu, în sânul Sinodului Bisericii Ortodoxe Americane. Ce înțelegem prin provizorat? Când va fi Libertate în lume Episcopia afara hotarelor își va rândui condițiile necesare pentru a face parte din Sânul Bisericii Ortodoxă Română.”* IPS VALERIAN a răspuns: *“E prea târziu.”* Acestea au avut loc cu vre’o șase luni înainte ca IPS VALERIAN să fie nevoit să se retragă, în 1984, din Episcopie.

În America de Nord, atacurile în contra Episcopiei și în contra IPS VALERIAN au continuat cu înverșunare, cu complicitatea guvernului comunist din România. La vârsta de 70 ani, în 1984, a fost nevoit să se pensioneze în exil în Portugalia, unde și-a sfârșit zilele nu mult după aceia. Rămășițele IPS Sale odihnesc acum la Vatra Românească, la Grass Lake, Michigan.

Congresul Episcopiei din America, care alesese pe Pr. Nathaniel Popp, în septembrie 1980, ca Episcop Vicar al Episcopiei, l’a reales în 1984 Episcop titular. S’a întâmplat în cursul unei vizite pastorale la parohia Sf. Treime din Miramar, Florida, că PS NATHANIEL l’a invitat pe Pr. Dr. Petre Popescu să slujească prima dată împreună cu el. Ulterior, au mai fost mai multe ocazii când s’au întâlnit și au discutat situațiile comunităților din Montreal și a celor din Europa occidentală.

Arhiepiscopul VALERIAN își menținuse poziția că nu se putea găsi o soluție practică pentru unirea comunităților din ambele părți ale Atlanticului într’o singură structură, ca o Mitropolie Română în afara hotarelor. Imediat însă după pensionarea IPS Sale, Părintele Boldeanu a trimis o scrisoare PS Sale Episcopului NATHANIEL, prin care îl anunța că spera să poată să facă o vizită în America în septembrie sau octombrie 1984. Ne-a adresat acea scrisoare ca *“Biserica Română din afara hotarelor”*. Pr. Boldeanu și-a și exprimat speranța că P.C. Arhimandrit Roman Braga, un ieromonah din Episcopia din America, ar putea să facă o vizită la Paris, probabil cu ideea că Pr. Braga ar putea fi acceptabil ca episcop pentru comunitățile dela Paris și din Europa. Pr. Braga a refuzat însă și invitația pentru vizită, și arhieria.

ROCOR a continuat să acopere canonic comunitatea română din Europa până în data de 9/22 decembrie 1998, când Sf. Sinod ROCOR a anunțat pe AEOR și APCOR că

dezleagă comunitățile române de sub autoritatea ei (oblăduirea sa canonică). Acest lucru s'a întâmplat cu opt ani după schimbările politice care s'au produs în majoritatea țărilor din Europa de est și balcanice. Motivele deciziei Sf. Sinod ROCOR se pot găsi în alte documente.

Episcopia din America, cu catedrala la Detroit, și sediul la Grass Lake, Michigan, a primit o scrisoare de la un particular de la Paris, întrebând dacă am fi dispus să *“ne luați pe noi (Catedrala Română din Paris) sub omoforul vostru”*. Scrisoarea avea data de 30 decembrie 1998, dar ne-a parvenit abia în 29 ianuarie 1999. Răspunsul nostru a fost *“...mă grăbesc a vă răspunde realizând starea de spirit în care vă aflați atât și ceilalți români ortodocși din zona Parisului.”* Am reiterat însă și diferența între comunități și am cerut informații mai detaliate.

Nu mult după aceea, în martie 2000, Pr. Vicar Petre Popescu a cerut să fie primit în clerul Episcopiei noastre, cerere care a fost aprobată de Consiliu Episcopesc în luna mai. Parohia „Buna Vestire” nu a cerut în acel moment să fie primită și ea.

În 12 iunie 2000, Arhiepiscopul NATHANIEL scria Părintelui Vicar Petre Popescu, *“...prin prezenta vă acordăm binecuvântarea de a pomeni numele nostru în acele biserici în prezent aparținând de Vicariatul Episcopiei Române a Europei de vest ca: Parohia Buna Vestire din Montreal, Quebec, Canada și Sf. Arhangeli Mihail și Gavriil din Paris, Franța...”* .

Nu toți au văzut drept bună, chiar temporară, această soluție pentru necesitatea acoperirii canonice ale comunităților din Paris și Europa. “Comitetul de Inițiativă pentru Apărarea Bisericii Ortodoxe Române, Sfinții Arhangeli din Paris,” s'a opus între cei mai dârji.

În scrisoarea noastră din 15 mai 2001, adresată Părintelui Vicar Popescu, am indicat insistent că consideram că *“o parte din discuțiile care vor continua, în legătură cu comunitatea română din Paris va fi problema cum să se ajungă la o soluție a oblăduirii canonice temporare pe care am acordat-o, ca să aducă pace comunității din Paris, precum și liniste sufletească pentru noi în America de Nord.”*

Natura temporară a acestui aranjament a fost recunoscută din nou de Pr. Constantin Târziu, după ce a fost numit de noi ca superior al bisericii Sf. Arhangeli, care ne scria într'o scrisoare din 1 noiembrie 2002 *“...în cadrul arhiepiscopiei I.P. Sfinția Voastră, că trebuie ca să găsiți formula în cazul acesta, și pentru Paris, provizoriu.”*

În anii de atunci și până în prezent, am reamintit că oblăduirea noastră canonică este temporară, așa cum se poate vedea sub diferite aspecte în toată corespondența. Tot așa și prin vocea reprezentantului nostru personal, P.C. Protopop Cătălin Miteșcu, v'am reamintit de nenumărate ori necesitatea de a se găsi o soluție canonică permanentă, chiar dacă din partea noastră nu v'am impus niciodată nici un termen, și nici condiții speciale. Părintele Miteșcu a prezidat în numele nostru de mulți ani, aproape toate adunările generale ale asociațiilor AEOR și APCOR, care au avut regulat această problemă în ordinea de zi.

Am fost ținut la curent de dialogul comunității cu IPS Mitropolitul IOSIF, pentru a rezolva problema canonică. Ni se pare că IPS Sa a răspuns foarte favorabil la propunerile comisii de dialog. Și noi din partea noastră le-am studiat și am oferit un număr de comentarii.

De când am venit la Paris pentru prima oară în 1998, cu ocazia hirotonisirii întru arhierie a IPS Arhiepiscopului IOSIF, în catedrala St. Etienne, am avut ocazia să slujim de mai multe ori în biserica Sf. Arhangheli, unde nu slujise de o grămadă de ani nici un arhiereu român. Am slujit întâi noi singur, și mai pe urmă de mai multe ori cu IPS Mitropolitul IOSIF, și chiar cu sobor de arhieriei, în mai multe ocazii, și în special cu ocazia sfințirii întru arhierie a PS Episcop MARC. Aceste ocazii au fost remarcabile prin cooperarea, buna înțelegere, și eforturile clerului parohiei, a consilierilor și membrilor asociațiilor AEOR și APCOR. Le mulțumim încă odată și îi binecuvântăm

Trimitem arhieriești multumiri P.C. Pr. Constantin Târziu, Pr. Ieromonah Iulian (Nistea) și Pr. Dan Săvan, precum și ierodiaconului Iosif, și diaconilor Viorel Nedelcu și Jean Boboc, pentru felul cum s'au devotat enoriașilor parohiei și întregii comunități românești.

Exprimăm recunoștința noastră părintească membrilor asociațiilor AEOR și APCOR pentru felul cum și-au îndeplinit, de zeci de ani, datoriile către parohie și eparhie, și pentru efortul pe care l'au depus în vederea rezolvării problemei situației canonice.

Părintelui Dan Săvan, îi datorăm în mod special mulțumiri pentru modul exemplar cum și-a îndeplinit sarcina de a ne reprezenta oficial față de autoritățile franceze. Singura răsplătă pe care a primit-o, pentru imens efortul și timpul pe care le-a depus, a fost, din partea noastră, rugăciuni și binecuvântări.

Către P.C. Pr. Protopop Cătălin Mitescu avem o mare datorie, pentru nenumăratele ocazii când a acceptat să ne reprezinte, uneori cu mult efort și oboseală personală, și puțin preaviz, cu deplasări la Paris, precum și pe lângă IPS IOSIF, și față de autoritățile franceze.

Frățească recunoștință IPS Sale Mitropolitului IOSIF, care ne-a și cerut sfaturi, și când i-am cerut, ne-a și oferit sfaturi foarte prețioase, fără a încălca asupra responsabilităților noastre către asociațiile AEOR și APCOR. Îi mulțumim și pentru faptul că a arătat totdeauna un respect deosebit pentru istoria și încercările prin care membrii acestor asociații au trecut.

Să pomenim și pe monarhii României, precum și pe arhieriei, preoții și tot clerul care s'au îngrijit de nevoile duhovnicești ale comunității acesteia, și care acum au răposat în Domnul. Veșnica lor pomenire, vrednică de amintire! În veci pomenirea lor!

Acești ani, în cursul cărora ați cerut Episcopiei Ortodoxe Române din America să vă întindă o mână de ajutor frățesc, ne-au apropiat unii de alții în dragoste și

respect reciproc. Am încercat, precum am putut în limitele experienței noastre, să vă ajutorăm de oricâte ori ați avut nevoie de intervenția sau de prezența noastră. Așteptăm concluziile dumneavoastră în această Zece Mai, zi care va fi poate de neuitat, și vă asigurăm că, în orice veți decide, vom continua să vă susținem și să vă oferim orice ajutor, în măsura puterilor și autorității noastre.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh, să fie pururea cu noi. Amin.

Dacă în orice fel v'am supărat, v'am vătămat, v'am fost pricină de necaz, sau nu am reușit să vă îndeplinim dorințele și intențiile cele folositoare spre mântuire, vă cerem creștinească iertare.

Cu ale noastre arhieresti binecuvântări,

+NATHANIEL
Arhiepiscop de Detroit și al Episcopiei Ortodoxe Române din America